

7. BÖLÜM

SOSYAL ETKİLEŞİM VE İLETİŞİM KONU ÖZETİ VE KONU TESTLERİ

ÖZET SAYFA SAYISI	TEST SAYFA SAYISI	TEST SORU SAYISI
22	12	68

HAZIRLAYAN

 HASAN YILDIRIM

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

 Meb Ders Ailesi .Com

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

 Meb Ders .Com

Facebook Grubu

 Meb Ders .Com

Telegram Kanalı

 HASAN YILDIRIM

Telegram Kanalı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİMİN ÖGELERİ, İŞLEVLERİ VE SINIFLAND.-I (Konu Özeti-7. Bölüm: 1-2-3)

İletişimin Önemi ve İletişim Becerileri

👉 **İletişim**; Latince “communis ve communicare” kökünden gelmektedir ve katılanların bilgi ya da sembol üreterek birbirlerine ilettikleri iletileri anlamaya ve yorumlamaya çalıştıkları bir süreç olarak değerlendirilmektedir.

Farklı iletişim tanımlarının ortak yönleri;

👉 Kişiler arası iletişimde en az iki kişi vardır.

👉 İletişim tek yönlü değil, karşılıklıdır.

👉 İletişim hem psikolojik hem de sosyal/kültürel bir olgu ve süreçtir.

“Sen ne kadar bilirsen bil, senin bildiğin başkasının anladığı kadardır.” Mevlana

İletişimin Öğeleri ve Süreçleri

👉 İletişimin dört ögesi vardır;

Kaynak: Mesaj gönderendir.

Hedef: Mesajı alır, anlamlandırır ve kaynağa farklı bir mesaj gönderir.

Mesaj-ileti: Hedefe iletilmek istenen her şey mesajdır.

Kanal: Kişiler karşılıklı mesajlarını farklı yollarla iletirler.

👉 İletişim Süreçleri:

Kodlama: Mesajın işaret hâline dönüşmesinde kullanılan simgeler ve simgeler arasındaki ilişkileri düzenleyen kuralların tümüne kod denir. En çok kullanılan kod sistemi dildir.

Kod açma ve yorumlama: Kaynaktan gelen mesajın içeriğinin alınıp çözümlenmesi, anlamın anlaşılmasıdır.

Geri bildirim: İletişim sürecine kişiler arası iletişimdeki işlevi de karşılıklı gidip gelen mesajların doğru algılanıp algılanmadığını test etmektir. Geri bildirim olmadığında iletişimin sağlıklı kurulup kurulmadığını bilemeyiz, bu nedenle de sürecin olmazsa olmazıdır.

Gürültü: Kaynaktan çıkan mesajın hedef tarafından tam ve doğru olarak alınmasını etkileyen şey gürültüdür. Mesafe, ortamdaki gürültü ya da her türlü fiziksel engel gürültü olarak tanımlanabilir.

İletişimin İşlevleri

👉 İletişim bireysel, toplumsal ve kültürel işlevleri olan bir süreçtir.

👉 **Bireysel işlevi**, insanın sosyal bir varlık olması ve iletişim kurma ihtiyacında olmasıyla açıklanabilir. Bu ihtiyaç ilişki kurma işlevi olarak da tanımlanabilir. Bu ihtiyacın giderilmesi sayesinde insan sosyal ve kültürel bir varlığa dönüşebilir.

İnsanın en önemli ihtiyaçları arasında var olma ve kendini ifade edebilme olduğunu söyleyebiliriz.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİMİN ÖGELERİ, İŞLEVLERİ VE SINIFLAND.-2 (Konu Özeti-7. Bölüm: 1-2-3)

İnsanın diğer bir temel ihtiyacı paylaşmadır. Duygu, düşünce ve ihtiyaçlarımızı paylaşma ihtiyacı iletişimin bireysel işlevleri arasında sayılabilir.

Toplumsal işlevleri arasında sosyalleşme, bilgi sağlama, bilginin aktarılması ve paylaşılması sayılabilir.

Kültür, toplumdan topluma ve kuşaktan kuşağa sözlü ya da sözsüz kurulan iletişim sayesinde aktarılır. Bu da iletişimin toplumsal işlevleri arasında sayılabilir.

İletişimin Sınıflandırılması

İletişim farklı yazarlara göre farklı şekillerde sınıflandırılabilir. Kaya'ya göre;

Olumlu iletişim iletişimin niteliğini artırabilir, içinde ima ya da iğneleyici söz barındırmaz. Okulda ve sınıflarda istenilen iletişim olumlu ve çift yönlü olmalıdır.

Olumlu sınıf ve okul iklimi ve öğrencilerin sosyal duygusal güvenliği için de bu tarz bir iletişim gereklidir.

Sözlü iletişimde, kullanılan kelimeler, ses tonu ile beden dili öneme sahiptir. Kullanılan kelimeler aynı olsa bile ses tonumuz ve beden dilimiz anlam kaymasına neden olabilir. Bu konuda yapılan araştırmalar göstermektedir ki sosyal etkileşimde sözsüz iletişim sözel iletişime oranla çok daha etkili olmaktadır.

İletişimde etkinlik açısından yapılan karşılaştırmalarda sözsüz kodların % 55 oranla en etkin araçsallığı ortaya koyduğu saptanmıştır. Buna karşın, sözel kodların etkililik oranı % 7 olarak tespit edilirken, ses tonunun % 38 oranında etki yarattığı belirtilmektedir.

Yazılı iletişim; mektuplar, raporlar, özetler, makaleler, tutanaklar, basın bildirimleri, elektronik ortamlarda gönderilen çeşitli yazılı mesajları içerir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİMİN ÖGELERİ, İŞLEVLERİ VE SINIFLAND.-3 (Konu Özeti-7. Bölüm: 1-2-3)

Yazılı ve sözlü iletişim arasındaki farklar:

👉 Yazılı iletişimde, sözlü iletişimde olduğu gibi seslendirmenin, tavır, jest ve mimiğin sağlayacağı etkiler söz konusu değildir. Bu nedenle yazı dilinin etkileyici biçimde kullanılması gerekmektedir.

👉 Sözlü iletişimde yapılan dil yanlışları, söyleyiş bozuklukları dışında pek fark edilmez. Oysa yazılı iletişimde yanlış kullanılan bir sözcük okuyucunun hemen dikkatini çeker.

👉 Yazılı iletişimde, birtakım biçimsel kurallara uymak gerekir. Yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine uymak zorunluluğu vardır. Ayrıca yazacağımız yazının türüne göre o türün kendine özgü biçim özelliklerini de bilmek gerekir.

👉 Yazılı iletişimde planlama, sözlü iletişime oranla daha çok önem taşır. Konuşma öncesi hazırlık yapmış ve konuşmamızı yazmış olsak da konuşma sırasında aklımıza gelen bir bilgiyi aktarabilir; dinleyicinin ilgisine göre konuşmamızın planını değiştirebiliriz.

👉 Dale Carnegie'nin "Söyleyeceğiniz sözü yazmak, sizi düşünmeye ve düşüncelerinizi tasfiyeye sevk eder." sözünde vurgulandığı üzere soyut ve özel düşüncelerin, sözlerin ötesine geçip yazı ile ifadesi, düşüncelerin tasfiyesine neden olmakta ve sadece düşünceleri değil art alanda bulunan çok özel fikirleri ve inançları da karşıdakine aktarmaktadır.

👉 Sözlü iletişimde sıklıkla dile getirilen "Ben bunu kastetmedim." veya "Aslında sen yanlış anlamışsın." gibi iletişim kazaları yazılı iletişimde çok az meydana gelmektedir.

👉 "Söz uçar yazı kalır." atasözünde yazıya atfedilen anlamın önemi de bu gerçek üzerine kuruludur.

👉 Bireylerin kendileri ile kurdukları iletişim ne kadar sağlıklı ise başkaları ile kurdukları iletişim de o kadar sağlıklı olacaktır.

👉 **Joseph Luft** ve **Harrington Ingham**, 1950 yılında Johari Penceresi Modeli'ni geliştirerek, insanın sosyal ilişkilerinde kendisi ile ilgili aktarımda bulunduğu alanlarının yanı sıra paylaşımda bulunmadığı, bulunmak istemediği alanları da ortaya çıkarmışlardır.

👉 Bireyler Johari Penceresi'nde yer alan; açık alan, kör alan, gizli alan ve bilinmeyen alanları hakkında bilgi sahibi olabilir.

Arkadaşlar,

Neyi fark ettim bakın. Joseph ile Harrington Türk olabilir mi?

Joseph ile **Harrington** isimlerini birleştirip modele **Johari** adını koymuşlar sanki.

Bizim YuMaTu gibi.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİMİN ÖGELERİ, İŞLEVLERİ VE SINIFLAND.-4 (Konu Özeti-7. Bölüm: 1-2-3)

Johari Penceresi'nin Alanları:

Açık alan: Kişinin kendi tarafından da başkaları tarafından da bilinen alanıdır. Bu alanda insanlar umutlarını, beklentilerini ya da korkularını çekinmeden diğer insanlarla paylaşmaktadırlar.

Kör alan: Bu alan başkaları tarafından bilinen ancak kişinin bilmediği alanıdır. Başkalarının bir kişi hakkında edindiği izlenimlerle ilgilidir.

Gizli alan: Bu alan kişinin bildiği ancak başkalarının bilmediği alanıdır. Kişi, bilinçli olarak bazı yanlarını gizlemek istemektedir.

Bilinmeyen alan: Bu alan ise kişinin de başkalarının da bilmediği, karanlık alanıdır. Bu alanların büüklüğü kişiden kişiye değişmektedir. Burada kişinin kendini derinlemesine tanıması, başka insanların da aynı şekilde kişiyi tanıması önemlidir.

👉 Eğitim ile iletişim arasında bir bağ kurmamız gerekirse, eğitim bir etkileşimdir ve etkileşimin aracı ise iletişimdir.

👉 Okul ortamlarında "formal" ve "informal" olmak üzere iki tip iletişim türü kullanılır.

Formal iletişim, iletişimin kademeli olarak aşağı ve yukarı yönlü hiyerarşik aktarımıdır.

Informal iletişim, okullarda daha sık gördüğümüz kişi ve grupların tutumlarına bağlı olarak değişen ve okula dair düzensiz yaklaşımları olan bir iletişim türüdür.

👉 Türk milli eğitim sistemi içerisinde informal ilişkilerin baskın olduğu ve hiyerarşinin görece az olduğu görülmektedir.

👉 Aynı zamanda okullar bürokratik yapılar da değildir.

👉 Kişiler arası iletişim ve grup içi iletişim çift yönlü bir iletişimken, kitle iletişimi tek yönlü bir iletişim olarak tanımlanabilir.

👉 Kitle iletişiminin, topluma çeşitli konularda haber ve bilgi sağlama, bireylerin sosyalleşmesine katkıda bulunma gibi işlevleri vardır.

👉 İnternetin daha yaygın bir hâle gelmesiyle sosyal medyada kurulan iletişim de önemli bir hâle gelmiştir.

👉 Pandemi süresince kurulan iletişim daha çok çevrim içi kurulan iletişime dönüşmüştür.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİMİN ÖGELERİ, İŞLEVLERİ VE SINIFLAND.-5 (Konu Özeti-7. Bölüm: 1-2-3)

👉 Çevrim içi araçlarla kurulan ve yüz yüze olmayan iletişim bazen iletişim kazalarına ve iletişim engellerine neden olabilir.

👉 Ayrıca burada kuşaklar arası farklılıklar da etken olabilmektedir.

👉 Teknoloji ve internetin kullanımıyla iletişim de dönüşüme uğramıştır. Daha hızlı ve anlık kurulan yazılı ya da sözlü iletişim de aynı şekilde yanlış anlaşılmalara neden olabilmektedir.

👉 Bu yanlış anlaşılmalarda; öğretmen-öğretmen, yöneticiler-öğretmenler, öğretmenler-veliler, veliler-okul yöneticileri arasında sağsız ve niteliksiz iletişimin olmasına neden olabilir.

👉 Burada bireylerin sahip oldukları iletişim becerileri de önemli bir etken olabilmektedir.

*Zoru gitti diyorlar,
Bundan sonrası kolaymış.
Meğer şu uzmanlık dedikleri,
Ne menem bir olaymış.*

byhy

(Şair ettiler beni nırdalı)

Şu üç bölümü de geçtik mi,
ver elini uzman öğretmenlik.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİMİN ÖGELERİ, İŞLEVLERİ VE SINIFLAND.-I (Konu Testi-7. Bölüm: 1-2-3)

1- Aşağıdakilerden hangisi iletişimin öğelerinden biri değildir?

- A) Hedef
- B) Kanal
- C) Kaynak
- D) Mesaj-ileti
- E) Ulak

2- İletişimde iletilmek istenen her şey olarak ifade edilen öge hangisidir?

- A) Hedef
- B) Kanal
- C) Kaynak
- D) Mesaj-ileti
- E) Ulak

3- İletişim sürecinde karşılıklı olarak gidip gelen mesajların doğru algılanıp algılanmadığını hangisi test etmektedir?

- A) Geri bildirim
- B) Gürültü
- C) Kod
- D) Kodlama
- E) Kod açma ve yorumlama

4- I. Her türlü fiziksel engel
II. Mesafe
III. Ortamdaki gürültü

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri iletişim sürecinde gürültü olarak tanımlanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) Hepsi

5- I. Bireysel işlev
II. Ekonomik işlev
III. Kültürel işlev
IV. Tarihsel işlev
V. Toplumsal işlev

Yukarıdakilerden hangileri iletişimin işlevleridir?

- A) I II ve III
- B) I, III ve IV
- C) I, III ve V
- D) II, III ve IV
- E) II, III ve V

6- İletişimin ilişki kurma işlevi olarak da tanımlanan işlevi hangisidir?

- A) Bireysel işlev
- B) Ekonomik işlev
- C) Kültürel işlev
- D) Tarihsel işlev
- E) Toplumsal işlev

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİMİN ÖGELERİ, İŞLEVLERİ VE SINIFLAND.- (Konu Testi-7. Bölüm: 1-2-3)

7- Hangi seçenekte iletişim zaman ve mekan boyutuna göre sınıflandırılmıştır?

- A) Olumlu-olumsuz
- B) Tek yönlü-çift yönlü
- C) Sözlü-yazılı-sözsüz
- D) Yatay-dikey
- E) Yüz yüze-uzaktan

8- İletişimi sözlü, yazılı ve sözsüz olarak sınıflandırmak onu hangi yönüne göre sınıflandırmaktır?

- A) Bireylerin konumuna göre
- B) Etkilerine göre
- C) İlişki sistemlerine göre
- D) Kullanılan kod sistemine göre
- E) Yönüne göre

9- Okulda ve sınıfta istenen iletişim hangisidir?

- A) Tek yönlü ve kitle
- B) Olumlu ve çift yönlü
- C) Olumlu ve yatay
- D) Sözlü ve çift yönlü
- E) Yatay ve yüz yüze

10- İletişimde etkinlik açısından yapılan karşılaştırmalarda en etkin araçsallığı hangisinin ortaya koyduğu saptanmıştır?

- A) İşaretler
- B) Ses tonu
- C) Sözel kodlar
- D) Sözsüz kodlar
- E) Yazılı kodlar

11- Johari Penceresi'nin hangi alanı kişinin bildiği ancak başkalarının bilmediği alandır?

- A) Açık alan
- B) Basık alan
- C) Bilinmeyen alan
- D) Gizli alan
- E) Kör alan

12- Kitle iletişimi, kişiler arası iletişim ve grup içi iletişimden ayıran yönü hangisidir?

- A) Dikey olması
- B) Çift yönlü olması
- C) Olumlu olması
- D) Sözlü olması
- E) Tek yönlü olması

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİMİN ÖGELERİ, İŞLEVLERİ VE SINIFLAND.
(Konu Testi-7. Bölüm: 1-2-3)
(Cevap Anahtarı)

1-E 2-D 3-A 4-E 5-C 6-A 7-E 8-D 9-B 10-D 11-D 12-E

 Web Ders.Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİM BECERİLERİ-İ (Konu Özeti-7. Bölüm: 4-5)

İletişim Becerileri

👉 **Beceri**; kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği, mahareti.

👉 **İletişim becerisi**; kişinin kendisine ve diğerlerine saygı duyması, empati, etkin dinleme, somutlaştırma, ben dilini kullanma, içten ve samimi olmayı kapsamaktadır.

👉 Saygı duymak iletişimin temelinde olan bir değerdir. Saygı insanlara yalnızca insan oldukları için değer vermektir.

👉 Empati, Rosenberg'e göre dünyamızı/dünyayı yeni bir bakış açısıyla yeniden algılayabilmemizi ve yola devam etmemizi sağlar.

👉 *"Empatinin etkisi, birinin sizin hakkınızda peşin hüküm vermeden adınıza sorumluluk almaya veya sizi belli bir kalıba sokmaya çalışmadan dinlemesi gerçekten iyi hissettirir." Rogers*

👉 İletişim kazaları ya da engelleri nedeniyle çatışma yaşadığımızda, bize söylenenlere, kişilere verdiğimiz değer doğrultusunda tepki verebiliriz.

👉 Empati becerimizi geliştirmek bizi karşılaştığımız tepkili kişiselleştirmekten koruyabilir.

👉 Kişiselleştirmek ve kalıp yargılar bizi çatışmaya iten bir süreç olabilir.

Empati becerisi nasıl kazanılır?

👉 Çocukların üç yaşından itibaren, diğer insanların düşüncelerinin kendi düşüncesinden farklı olduğu, herkesin kendine özgü bir perspektifinin olduğu, bir duruma farklı tepkiler verilebileceğini anlamaya başladıkları ve diğer çocukların sıkıntılarını anlayıp yardım ettikleri gözlenmektedir.

👉 Altı yaşından itibaren çocuk, kendisini karşısındaki kişinin yerine koyabilmektedir.

👉 On-on iki yaşlarındaki çocukların empati duygularını tanıdıkları kişilerin ötesine yaydıkları belirtilir. Çocuk, bu dönemde tanımadığı kişilere de empati duyabilir.

👉 Empatiyi geliştirmek için kullanılan etkinliklerin içinde oyun ve drama yöntemlerinin kullanımı da yer alır. Rol değişimi, duygu ve ihtiyaçların dile getirilmesi empatiyi geliştirebilir. Yaratıcı drama tekniklerinin sınıf içerisinde kullanılması empatiyi geliştirdiğine dair araştırma sonuçları vardır. Öykü, masal ve çocuklar ve yetişkinler için felsefe araçlarının öğretim yöntem ve tekniklerinin arasında olması bunun için bir zenginlik yaratabilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİM BECERİLERİ-2 (Konu Özeti-7. Bölüm: 4-5)

Etkin dinleme:

👉 **Dinleme**, her türlü öğrenme sürecinde ve sosyal çevrede insanın karşısına çıkan, bazen farkında olarak bazen olmayarak kullanılan bir dil becerisidir.

👉 Dinleme, beynin her iki tarafının kullanılmasını gerektiren bir faaliyettir.

👉 Sol beyinle içerik ve olguları, sağ beyinle ise duyguları, beden dilini, ses tonunu ve bütünü dinlediğimiz belirtilmektedir.

👉 Dinleme, doğuştan gelen bir beceri alanı değil, dil ve anlatım dersleri bünyesinde belirli bir program çerçevesinde, sistematik şekilde geliştirilebilecek bir beceridir.

👉 Dinleme becerisi iletişim becerisinin temelinde yer alır. Çünkü iletişim dinleme ile başlar. İletişimin niteliği ise dinlemenin niteliğiyle de ilgilidir.

👉 *“Doğuştan iyi dinleyici olanların sayısı azdır. İyi bir dinleyici olabilmek için; bilinçli bir çaba ve yeni beceriler öğrenmek gereklidir.” Cüceloğlu*

👉 İyi bir dinleyicinin özellikleri:

1. Dinlemenin amacını ve yöntemini belirler,
2. Ön bilgilerini harekete geçirir,
3. Dinlediklerini ön bilgilerinin ışığında inceler,
4. Konuşmacının aktardığı bilgilerle ön bilgileri arasında bağ kurar,
5. Bir olay ve düşünce arasındaki farkı belirler,
6. Ana ve yardımcı düşünceleri belirler,
7. Konuşmacının amacını belirler,
8. Propaganda, abartı ve ön yargıları belirler,
9. Zihinsel yapısını düzenler ve geliştirir,
10. Konuşmayı, konuşmanın içeriğini değerlendirir.

👉 Dinleme alanları; işlem, etkileşim ve sözlü anlama olmak üzere üç boyutta incelenmektedir:

1. **İşlem boyutu:** Bu süreçte hem fiziksel hem de zihinsel çeşitli işlemler yapılmaktadır.

a) **İşitme:** Seslerle sözler fiziksel olarak alınarak algılanmakta ve beynimize iletilmektedir. Bu süreçte ses, ses telleri, ses dalgaları ve kulak yer almaktadır.

b) **Anlama:** İşitilenlere dikkat yoğunlaştırılmakta, ilgi duyulan ve gerekli görülenler seçilerek anlamlandırılmaktadır.

c) **Zihinde yapılandırma:** Anlama sırasında seçilen bilgi ve düşünceler çeşitli zihinsel işlemlerden geçirilerek işlenmektedir. Sıralama, sınıflama, ilişki kurma, düzenleme, sorgulama, değerlendirme gibi zihinsel işlemler yapılmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİM BECERİLERİ-3 (Konu Özeti-7. Bölüm: 4-5)

2. Etkileşim boyutu: Konuşmacı ile dinleyici arasında sözlü konuşmalar, aktarılan bilgiler ve iletişimin gerçekleştirildiği ortamla gerçekleşmektedir.

a) **Fiziksel etkileşim:** Konuşmacının sesi, ses tonu, konuşma hızı, kullandığı kelimeler, beden dili, yüz ifadesi, göz teması, duruşu, jestleri, fiziksel mekân, araç-gereç, dinleme ortamı, gürültü, ışık, ısı, renk gibi durumlarla etkileşimi içermektedir.

b) **Zihinsel etkileşim:** Dinleyicinin konuşmacının düşüncelerini öğrenmesi, anlaması, kendi bilgileriyle karşılaştırmasıdır.

3. Sözlü anlama boyutu: Anlama işlemi hem süreçsel hem de etkileşimsel olarak gerçekleşmektedir.

a) **Etkileşimsel süreçte** dinleyicinin özellikleri, konuşmacının aktardıkları ve iletişimin gerçekleştiği ortam etkili olmaktadır.

b) **Süreçsel anlama** ise dinleme sırasında çeşitli bilgilerin alınması, zihnimizde işlenmesi ve anlamlandırılması aşamalarındaki işlemleri kapsamaktadır.

👉 **Rosenberg** insanı gönülden vermeye yönelten bir iletişim aracı olarak tanımladığı şiddetsiz iletişim kavramının temelinde empatik ve yargılayıcı olmayan dinleme becerisine sahip olmak gerektiğini belirtmektedir.

Dinleme türleri:

👉 **Takdir edici dinleme;** söylenenden keyif almaya odaklanılan dinlemedir.

👉 **Kapsamlı dinleme;** öğrenme ve bilgiyi hatırlamaya odaklanılan dinlemedir.

👉 **Kritik değerlendiren dinleme;** duyulanı yargılayan ya da değerlendirmeye odaklanılan dinlemedir.

👉 **Vurgulu dinleme;** diğerlerinin duygularını anlamaya odaklanılan dinlemedir.

👉 **Katılımcı dinleme;** kişiler arası iletişimde etkili dinlemenin temeli aktif katılımdır. Katılımcı dinleme, dinleyen kişinin duyduklarını tekrar etmesi, özümlemesi ve yansıtmasıdır.

👉 **Edilgin dinleme;** dinleyen kişinin sözel geri bildirimde bulunmadığı, konuşanın duygularının anlaşılmaya çalışıldığı, vereceği karara güvenildiği, kişinin sorundan kendisinin sorumlu olduğu gibi mesajlar veren destekleyici bir süreçtir.

👉 **Empatik dinleme;** empatik dinlemede amaç kişinin kendisini açması, duygularını daha yoğun yaşaması, kendisinde var olan çatışmaları çözmesi, kendisini kabul etmesi için cesaretlendirmektir.

👉 **Yargısız ve eleştirel dinleme;** etkili dinleme hem yargısız hem de eleştireldir; açık bir zihinle, anlamak için dinlemeyi gerektirir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİM BECERİLERİ-4 (Konu Özeti-7. Bölüm: 4-5)

Derinlemesine dinleme; yüzeydeki mesajları da önemsemeyi, konuşmacının sözlü ve sözsüz mesajlarına ve bunlar arasındaki tutarlılığa dikkat etmeyi, hem içerik hem de duygu mesajlarını anlamayı, konuşmacının dile getirmedığı duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışmayı ve anlaşılana dile getirmeyi, konuşmacının mesajlarına yanıt vermeyi içerir.

Çözümleyici dinleme; kişinin kelimelerini aynen tekrarlamak değildir. Kişinin duygularının ve mesajlarının anlaşılmasına çalışıldığını gösterir.

Etkin dinleme; konuşmacının mesajının sözel ve sözel olmayan yönüne, içeriğine ve duygularına anlam katma yöntemi olmalıdır.

Dikkatle dinleme; konuşmacının söylediklerini takip etmeyi gerektirir.

(Arkadaşlar, buraya koymamışlar ama aslında bir dinleme türü daha var. Bunu ben buldum.

Şiir gibi dinleme: Konuşanın mesajı aktardığını sandığı, ancak dinleyenin dinliyor gibi gözükerek aslında mesajdan hiçbir şey almadığı dinleme türü. Yıldırım(2022)'a göre bu dinleme türü eğitim ortamında öğrencinin beklenen beceriyi kazanmasında en büyük engeldir. byhy 🙏)

Etkili dinlemenin insan hayatında en az üç nedeni;

Bilgi toplama,

Alınan iletişim mesajlarını değerlendirme,

Hoşça vakit geçirme.

Somut konuşmak; kişiler arası ilişkilerde, birey etkin dinleme davranışını gösterdikten sonra konuyla ilgili duygu, düşünce ve isteklerini ifade edebilmeli, ilişkiyi zenginleştirebilmelidir. İfadelerin doğru anlaşılması için açık ve net konuşmak gereklidir.

Buluş, Atan ve Erten Sarıkaya'ya göre etkili iletişim becerileri;

Ego geliştirici dil: Kişiler arası ilişkilerde benliği olumlu yönde etkileyen bir ifade türü olarak tanımlanabilir. İletişim kurulan kişinin kendisini zayıf ve yetersiz görmesine neden olmadan, yeterlilikleri öncelikle eksiklikleri dile getirilir ve kişinin böylece eksik yönlerini giderebileceği algılatılmaya ve hissettirilmeye çalışılır. Bunun tersi ego zedeleyici dil olarak adlandırılabilir.

Etkin-katılımlı dinleme: Bireyin mesajının anlaşılmasına katkı sağlayacak yeterli motivasyon ve dikkat ile o ana aktif bir şekilde katılma olarak kavramsallaştırılabilir. Bu beceri, iletilişimde büyük bir öneme sahip olmakla birlikte etkili iletişimin temelini de oluşturmaktadır. Etkin dinleme dinlenen kişide önemsendiği duygusunun oluşmasına katkı sağladığı için etkileşimin güvenle gerçekleşmesine de yol açmakta ve paylaşımları doyurucu kılmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİM BECERİLERİ-5 (Konu Özeti-7. Bölüm: 4-5)

Kendini tanıma-Kendini açma: Bu beceri bireyin kendisine ilişkin farkındalığına, düşünce ve duygularıyla yeterli düzeyde ilişki kurmasına ve kendi iradesi ile kendisini açmasına ve şeffaflığına işaret etmektedir.

Empati: Bu beceri karşıdaki kişinin öznel dünyasından yola çıkarak onu anlamaya ve böylece anlaşılan duygu, düşünce ve beklentilerinin kendisine aktarılmasına işaret etmektedir.

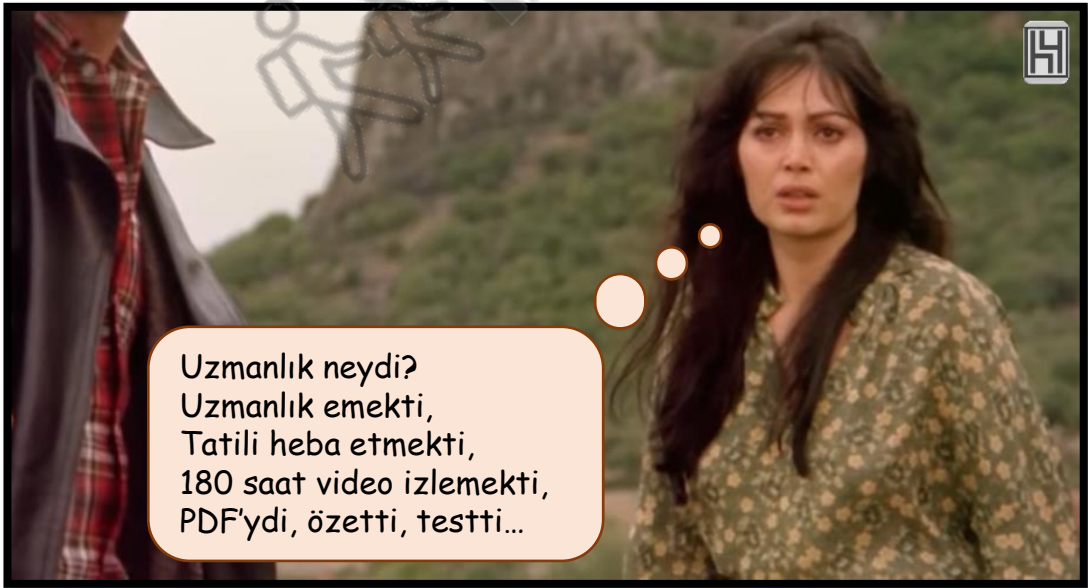
👉 Dökmen'e göre empati kurabilmek için üç temel öge;

1. Empati kuracak kişi kendisini karşıdaki kişinin yerine koymalı, olaylara ve durumlara onun bakış açısıyla bakabilmelidir.

2. Empati kurmada karşıdaki kişinin duygularını, düşüncelerini ve beklentilerini doğru olarak anlamaya ihtiyaç vardır.

3. Empati kuran kişide oluşan anlayışın, karşıdaki kişiye temel ya da ileri düzeyde tepkilerle iletilmesi gerekmektedir.

Ben dili: Kişinin karşılaştığı durum veya davranış karşısında kişisel tepkisini duygu ve düşüncelerle açıklayan bir ifade tarzıdır. Sen dili suçlayıcı, yargılayıcı iken ben dili sadece kişinin kendi duygularını ortaya koyar. Ben dili kullanılırken yargılama, eleştirme, suçlama vb. yapılmaz. Ben dili iletileri yorum içermez, davranışların başkalarını nasıl etkilediğini açıklar, somut etkileri belirtir ve hissedilen duyguyu açıklar.

Katkılarından dolayı Zeliha İkinci hocamıza teşekkür ederim.

byhy

İLETİŞİM BECERİLERİ- (Konu Testi-7. Bölüm: 4-5)

1- Aşağıdakilerden hangisi iletişim becerisinin kapsadığı kişisel niteliklerden biri değildir?

- A) Antipati
- B) Beden dilini kullanma
- C) Etkin dinleme
- D) İçten ve samimi olma
- E) Somutlaştırma

2- '..... iletişiminde olan bir değerdir. .... insanlara yalnızca insan oldukları için değer vermektir.'

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yerlere hangisi gelmelidir?

- A) Empati
- B) Hoşgörü
- C) Sabır
- D) Saygı
- E) Sevgi

- 3- I. Empati
II. Kalıp yargılar
III. Kişiselleştirme
IV. Sabır

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri iletişimde bizi çatışmaya iten süreçler olabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II, III ve IV
- D) III ve IV
- E) Hepsi

4- Çocuklar kaç yaşından itibaren kendini karşıdaki kişinin yerine koyabilmektedir?

- A) 3 B) 6 C) 9 D) 12 E) 15

- 5- I. Drama
II. Masal
III. Oyun
IV. Öykü
V. Rol değişimi

Yukarıdakilerden hangileri empatiyi geliştirmek için kullanılabilecek etkinliklerdendir?

- A) I, II ve III
- B) I, II, III ve IV
- C) II, IV ve V
- D) III, IV ve V
- E) Hepsi

6- Dinleme ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Beynin her iki tarafı da kullanılır.
- B) Dinleme becerisi iletişim becerisinin temelinde yer alır.
- C) Dinleme doğuştan gelen bir beceridir.
- D) Sağ beyin ile duygu, beden dili, ses tonunu ve bütünü dinlenir.
- E) Sol beyin ile içerik ve olgular dinlenir.

İLETİŞİM BECERİLERİ-2 (Konu Testi-7. Bölüm: 4-5)

7- Aşağıdakilerden hangisi iyi bir dinleyicinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Ana ve yardımcı düşünceleri belirler.
- B) Bir olay ve düşünce arasındaki farkı belirler.
- C) Dinlemenin amacını ve yöntemini belirler.
- D) Dinlemenin süresini belirler.
- E) Konuşmacının amacını belirler.

8- 'Bu süreçte ses, ses telleri, ses dalları ve kulak yer alır.'

Yukarıdaki bilgi dinleme süreçlerinden hangisine aittir?

- A) Anlama
- B) Fiziksel etkileşim
- C) İşitme
- D) Süreçsel anlama
- E) Zihinsel etkileşim

9- Konuşmacının sesi, ses tonu, konuşma hızı, beden dili, dinleme ortamı, gürültü, ışık, ısı, renk gibi durumlarla etkileşimi içeren dinleme süreci hangisidir?

- A) Anlamsal etkileşim
- B) Fiziksel etkileşim
- C) İşlemsel etkileşim
- D) Süreçsel etkileşim
- E) Zihinsel etkileşim

10- Aşağıdaki dinleme türlerinden hangisinde amaç kişinin kendisini açması, duygularını daha yoğun yaşaması, kendisinde var olan çatışmaları çözmesi, kendisini kabul etmesi için cesaretlendirmektir?

- A) Çözümleyici dinleme
- B) Derinlemesine dinleme
- C) Empatik dinleme
- D) Katılımcı dinleme
- E) Takdir edici dinleme

11- Dinleyen kişinin sözel geri bildirimde bulunmadığı, konuşanın duygularının anlamaya çalışıldığı, vereceği karara güvenildiği, kişinin sorunundan kendisinin sorumlu olduğu gibi mesajlar veren destekleyici dinleme türü hangisidir?

- A) Derinlemesine dinleme
- B) Dikkatle dinleme
- C) Edilgen dinleme
- D) Etkin dinleme
- E) Vurgulu dinleme

12- Aşağıdakilerden hangisi Buluş, Atan ve Erten Sarıkaya'ya göre etkili iletişim becerilerinden biri değildir?

- A) Ben dili
- B) Ego zedeleyici dil
- C) Empati
- D) Etkin-katılımlı dinleme
- E) Kendini tanıma-kendini açma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

İLETİŞİM BECERİLERİ (Konu Testi-7. Bölüm: 4-5) (Cevap Anahtarı)

1-A 2-D 3-B 4-B 5-E 6-C 7-D 8-C 9-B 10-C 11-C 12-B

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ETK. İLET. DİL, KÜLT. VE DEĞ. ÖN. - İLETİŞİM ENGELL.-I (Konu Özeti-7. Bölüm: 6-7-8)

Etkili İletişimde Dil, Kültür ve Değerlerin Önemi

★ Sınıfı öğrenme ortamına ya da Rosenberg'in deyimiyle hayatı zenginleştiren öğrenme ortamına dönüştürebilmek için öğrenme ortamında bize rehber olacak özelliklerden bazıları;

👉 Öğrenciler ve öğretmenler (ebeveynler ve okul çalışanları) birlikte ve birbirinden öğrenir.

👉 Öğrenme kazanımları ve kuralları, bunlardan etkilenecek herkesin anlaşmasıyla belirlenir.

👉 Öğrenenler içsel değerlerden, ihtiyaçlar ve arzulardan motive olurlar.

👉 Öğrenme ortamında hiçbir şekilde baskı yoktur.

👉 **Kültür**; bir toplumun her türlü maddi ve simgesel üretimleri ile bu üretim alanları içindeki ilişkiler, biçimler, örüntüler ve pratiklerdir.

👉 Kültür, bireyin toplumun bir üyesi olarak, iletişim kurmasına, belli davranışları ve olayları yorumlamasına ve değerlendirmesine yardımcı olan değerler, fikirler ve semboller dizisidir.

👉 İletişim süreci içinde kültürel kodları barındırır.

👉 İletişim süreci simgeleri, sembolleri ve kültürel kodları da içerir.

👉 Bu kültürel kodlar toplumdan topluma ve aynı toplumun içinde farklı yerlere göre değişebilir.

👉 **Simgesel iletişim**; çeşitli simgesel göstergelerle yapılan ve farklı durumlarda, farklı kültürlerde farklı anlamlar taşıyan iletişim biçimidir.

👉 Sözsüz iletişim araçları da kültürden kültüre değişebilir.

👉 **Sinergoloji**; sözsüz, bilinçsiz dili okumaya yönelik bir yöntemdir.

👉 Etkili iletişimde tutumlar, değer yargıları ve algılarımız etkili olabilmektedir.

👉 Sınıfta, okulda ve toplumda bize benzeyenlere ve farklı olanlara bütün bu sahip olduğumuz kodlarla davranışta bulunabiliriz. Burada kültürel kodlar, kalıplaşmış yargılar, ön yargılar ve değer yargıları etkili olabilir.

👉 **Tutum**; herhangi bir psikolojik nesnellik karşısında takındığımız tüm tavır ve davranışlarımızın altında yer alan eğilimlerimizdir.

👉 Davranışın temel motivasyon kaynağı sorgulamalarında tutum, temel belirleyici olarak dikkate alınmalıdır. Bu nedenle sosyal psikoloji disiplin olarak araştırmalarında en fazla eğilimi tutumlara yöneltmektedir.

👉 Tutumlar, bazı durumlarda iletişim engellerine de sebep olabilmektedir.

(İyi, güzel, hoş da dayı, konuyu bu kadar dallandırıp budaklandırmaya ne gerek var şimdi.
Uzman mı olacaz profesör mü olacaz anlamadım ki. byhy 😊)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ETK. İLET. DİL, KÜLT. VE DEĞ. ÖN. - İLETİŞİM ENGELL.-2 (Konu Özeti-7. Bölüm: 6-7-8)

İletişim Engelleri

👉 Bu faktörler, fiziksel ve teknik, psikolojik ya da sosyal ve örgütsel olarak sınıflandırılabilir:

Fiziksel ve teknik engeller: Bunlar mesaj ile ilgili engeller, kanal ve araçlarla ilgili engeller, gürültü ile ilgili engeller ve dil ile ilgili engellerden oluşmaktadır.

Sosyal ve psikolojik engeller: Kişilerin var olan düşünce, duygu ve değer yargılarından, davranış, tutum ve hedefleri, düşünce boyutları, dinleme ve anlama becerilerinden buldukları sosyokültürel şartların farkındalığından kaynaklanabilir.

Örgütsel engeller: Roller, zaman baskısı, örgütün büyüklüğü, geri bildirim sisteminin yetersiz olması, yönetim tarzı, aşırı bilgi yüklemesi, statü farklılıkları ve hiyerarşi nedenli olabilir.

👉 Tutar'a göre ise iletişimin engelleri:

- 👉 Yapıcı engeller,
- 👉 Bozucu engeller,
- 👉 Kanal engelleri,
- 👉 Teknik engeller.

*Aklına esen bir şeyler uydurmuş.
Sen nasıl aklında tutarsan tut.
byhy*

1- Kişisel unsurlar: Alicının ve vericinin mesajı kodlarken veya iletirken gerekli dikkati göstermemelerinden kaynaklanan engellerdir.

Bu engeller; alıcının mesajı yanlış anlayabilmesi ve yorumlayabilmesi, belli ön yargılar nedeniyle mesajı yanlış değerlendirmesi, konusmacıya karşı ilgisizlik ve farklı olumsuz tutumlardır. İletişim sürecinin iki önemli unsuru olan alıcı ve gönderici, aynı zamanda iletişimi engelleyici rol de oynayabilmektedir.

2- Fiziksel unsurlar: Kişilerin kendilerinden kaynaklanmayan, dış kaynaklı ortamlarda oluşan ve iletişimi olumsuz yönde etkileyen unsurlardır.

3- Semantik unsurlar: Kullanılan dilden kaynaklı yanlış anlaşmalar ve iletişim engelleridir. Bazı sembollerin birden fazla anlamı olabilir bunun dışında bir sembol farklı kişiler için farklı anlamlar oluşturabilir.

4- Zaman baskısı: İş yaşamındaki zamanla alakalı sınırlamalar, iletişim esnasında örgüt üyelerinin üzerinde zaman baskısı oluşmasına neden olmaktadır.

5- Algılamadaki seçicilik: Bazı iletilerin bilerek yahut bilmeyerek algılanamamasıyla ilgilidir. Kişiler, belirli ön yargılara sahipse vericiden gelecek olan iletileri hiç algılayamayabilirler yahut kastedilenden farklı algılanabilirler.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ETK. İLET. DİL, KÜLT. VE DEĞ. ÖN. - İLETİŞİM ENGELL.-3 (Konu Özeti-7. Bölüm: 6-7-8)

Dilin kullanmayla ortaya çıkan engeller;

1. Emir vermek, yönlendirmek, yönetmek.
Korku ya da aktif direnç yaratabilir.
2. Uyarmak, gözdağı vermek.
Gücenme, kızgınlık, isyankârlığa neden olabilir.
3. Ahlak dersi vermek.
Zorunluluk ya da suçluluk duyguları yaratır.
4. Öğüt vermek, çözüm ve öneri getirmek.
Bağımlılık ya da direnme yaratabilir.
5. Öğretmek, nutuk çekmek, mantıklı düşünceler önermek.
Bıkkınlık, nefret uyandırabilir.
6. Yargılamak, eleştirmek, suçlamak.
Benlik saygısını azaltır.
7. Ad takmak, alay etmek.
Genellikle karşılık vermeye iter.
8. Yorumlamak, analiz etmek, tanı koymak.
Yanlış anlaşılma korkusuyla iletişim kesilebilir.
9. Övmek, aynı düşüncede olmak, olumlu değerlendirmeler yapmak.
Övgü yokluğu eleştiri olarak algılanabilir.
10. Avutmak, teselli etmek.
Zor görevlerde ben de aynı şeyi hissederdim.
11. Sorgulamak, sınamak, sorguya çekmek.
Kendini köşe sıkıştırılmış hissetmesine sebep olabilir.
12. Alaycı davranmak, şakacı davranmak, konuyu saptırmak.
Kendisi ile ilgilenilmediğini, kendisine saygı duyulmadığını düşündürebilir.

*Emmoğlu, sizin bu maddelere göre kimseye bir şey diyemeyeceğiz anlaşılır.
Öğretme bıkar, uyarma gücenir, yorumlama yanlış anlar, emir verme korkar...*

O zaman öğrencimize şöyle hitap edelim:

*Sınıfımızın güzide öğrencisi, ailesinin bize kutsal emaneti, biricik Ayşe hanımefendi hazretleri;
Haddim olmayarak tahtadaki soruyu çözenizi istirham etsem, zat-ı âlileriniz bendenizin bu
talebine ne suretle cevap verirler acaba?*

Burada da biraz övgü oldu sanırım. Övmemek lazım, övgü yokluğu eleştiri olarak algılanabilir.

byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ETK. İLET. DİL, KÜLT. VE DEĞ. ÖN. - İLETİŞİM ENGELL.-I
(Konu Testi-7. Bölüm: 6-7-8)

1- Aşağıdakilerden hangisi sınıfı öğrenme ortamına dönüştürebilmek için rehber olacak özelliklerden biri değildir?

- A) Öğrenciler ve öğretmenler birbirinden öğrenirler.
- B) Öğrenenler içsel değerler, ihtiyaçlar ve arzularla motive olurlar.
- C) Öğrenme kazanımları ve kuralları bunlardan etkilenebilecek herkesin anlaşılmasıyla belirlenir.
- D) Öğrenme ortamında hiçbir şekilde baskı yoktur.
- E) Öğretmen öğrenme sürecinde tek yönlü iletişimi tercih etmelidir.

- 2- I. Semboller
II. Simgeler
III. Kültürel kodlar

İletişim süreci yukarıdakilerden hangisini veya hangilerini içerir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) Hepsi

3- Aşağıdakilerden hangisi sözsüz, bilinçsiz dili okumaya yönelik bir yöntemdir?

- A) Diloloji
- B) Filoloji
- C) Kriptoloji
- D) Sinergoloji
- E) Telegoloji

Seçenekleri iyi
üfürmüşüm
dimi.
byhy

4- İnsan davranışlarının temel motivasyon kaynağı sorgulamalarında ....., temel belirleyici olarak dikkate alınmalıdır. Bu nedenle sosyal psikoloji disiplini olarak araştırmalarda en fazla eğilimi buna yöneltmektedir.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere hangisi gelmelidir?

- A) Algı
- B) Değer yargılar
- C) Kalıplaşmış yargılar
- D) Ön yargılar
- E) Tutum

5- Mesaj, kanal, araçlar, gürültü ve dil ile ilgili engeller iletişimi engelleyen hangi engellerdendir?

- A) Bireysel engeller
- B) Fiziksel ve teknik engeller
- C) Kuramsal engeller
- D) Örgütsel engeller
- E) Sosyal ve psikolojik engeller

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ETK. İLET. DİL, KÜLT. VE DEĞ. ÖN. - İLETİŞİM ENGELL.-2
(Konu Testi-7. Bölüm: 6-7-8)

**6- Roller, zaman baskısı, örgütün bü-
yüklüğü, geri bildirim yetersizliği,
yönetim tarzı gibi nedenlerle oluşan
iletişim engeli hangisidir?**

- A) Bireysel engeller
- B) Fiziksel ve teknik engeller
- C) Kuramsal engeller
- D) Örgütsel engeller
- E) Sosyal ve psikolojik engeller

**7- Kişilerde var olan düşünce, duygu
ve değer yargılardan, buldukları
sosyokültürel şartların farklılığından
kaynaklanan iletişim engeli hangisi-
dir?**

- A) Bireysel engeller
- B) Fiziksel ve teknik engeller
- C) Kuramsal engeller
- D) Örgütsel engeller
- E) Sosyal ve psikolojik engeller

**8- Aşağıdakilerden hangisi Tutar'a gö-
re iletişimin engellerinden biri değil-
dir?**

- A) Bozucu engeller
- B) Kanal engelleri
- C) Teknik engeller
- D) Yapıcı engeller
- E) Sınırlayıcı engeller

**9- Aşağıdakilerden hangisi dilden kay-
naklı yanlış anlaşılmalara ve iletişim
engelleridir?**

- A) Algılamadaki seçicilik
- B) Fiziksel unsurlar
- C) Kişisel unsurlar
- D) Semantik unsurlar
- E) Zaman baskısı

**10- Kişilerin kendinden kaynaklanma-
yan, dış kaynaklı ortamlardan oluşan
ve iletişimi olumsuz yönde etkileyen
unsurlardır.**

**Yukarıdaki cümlede hangi unsurun
tanımı yapılmıştır?**

- A) Algılamadaki seçicilik
- B) Fiziksel unsurlar
- C) Kişisel unsurlar
- D) Semantik unsurlar
- E) Zaman baskısı

**11- Dilin kullanımı ile ilgili engeller-
den hangisinin sonucunda kişi genel-
likle karşılık verme eğiliminde olur?**

- A) Ad takmak, alay etmek
- B) Ahlak dersi vermek
- C) Emir vermek, yönlendirmek
- D) Öğüt vermek, çözüm ve öneri ge-
tirmek
- E) Sorgulamak, sınamak

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ETK. İLET. DİL, KÜLT. VE DEĞ. ÖN. - İLETİŞİM ENGELL.
(Konu Testi-7. Bölüm: 6-7-8)
(Cevap Anahtarı)

1-E 2-E 3-D 4-E 5-B 6-D 7-E 8-E 9-D 10-B 11-A

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMLARINDA EKOLOJİK SİSTEM YAKLAŞIMI-I (Konu Özeti-7. Bölüm: 9-10-11-12)

Eğitim Ortamlarında Ekolojik Sistem Yaklaşımı

👉 **Ekolojik yaklaşım;** birey, aile, grup ve/veya topluluk ile politik, sosyal ve kültürel çevreleri arasındaki ilişki ve bağlantıları, bunların birbirlerini nasıl etkilediğini ve şekillendirdiğini düşünmeyi gerektirmektedir.

👉 Diğer bir deyişle, ekolojik sistem yaklaşımı, insan davranışına etki eden iç ve dış kuvvetlerin karşılıklı etkileşimleri üzerinde durur, bireylerin farklı durumlara uyumlarını sağlayan geçerli davranış kalıplarını tanımlar ve çevre içerisinde bulunan insan ve diğer sistemlerin birbirleri üzerinde meydana getirdikleri etkileri açıklar.

👉 Teorik temeli Ludwig Von Bertalanffy'nın genel sistem yaklaşımına dayanmaktadır.

👉 Bu yaklaşım çerçevesinde insanlar bir sosyal ağ içerisinde var olan canlılar olarak görülmektedir. Bireyin davranışı ve gelişimi, yaşadığı sosyal ağ içerisinde meydana gelen etkileşimlerin yönüne göre değişmektedir.

👉 **Sistem;** birbirine bağlı ve karşılıklı etkileşim içerisinde olan parçaların oluşturduğu bir bütün ya da aralarında ilişki bulunan birimler bütünüdür.

👉 Okul bir sistemdir.

👉 Okullar, bir canlıya benzetilerek açıklanabilir. Bu hâliyle her canlı doğar büyür ve ölür; o zaman okullar da doğar, büyür ve yok olabilirler.

👉 Güç yitimi olarak tanımlanan kavram değişime ayak uydurulmadığında yok olamaya doğru giden bir yolu da anlatabilir. Bu nedenle toplumsal değişimler karşısında ayakta kalmak isteyen her kurum değişime açık olmalıdır.

Ekolojik yaklaşımın temel prensipleri :

👉 Çocuk, modelin merkezinde yer almaktadır.

👉 Çocuğun hayatında kendisini ve birbirlerini etkileyen farklı sistemler yer almaktadır.

👉 Çocuğun davranışları çevresindeki bireylerden ve ilişkilerden etkilendiği gibi çocuk da onları etkiler.

👉 Çocuğun gelişimi bu sistemlerdeki deneyimlerin niteliğine bağlıdır.

👉 Sistemler arasındaki ilişkilerin niteliği ve sıklığı da çocuk üzerinde etkilidir.

👉 Çocuğun doğrudan içinde bulunmadığı sistemler de çocuğun gelişimini etkiler.

👉 Çocuğun sağlıklı gelişimi için sistemler arasındaki etkileşimin tutarlılığı önemlidir.

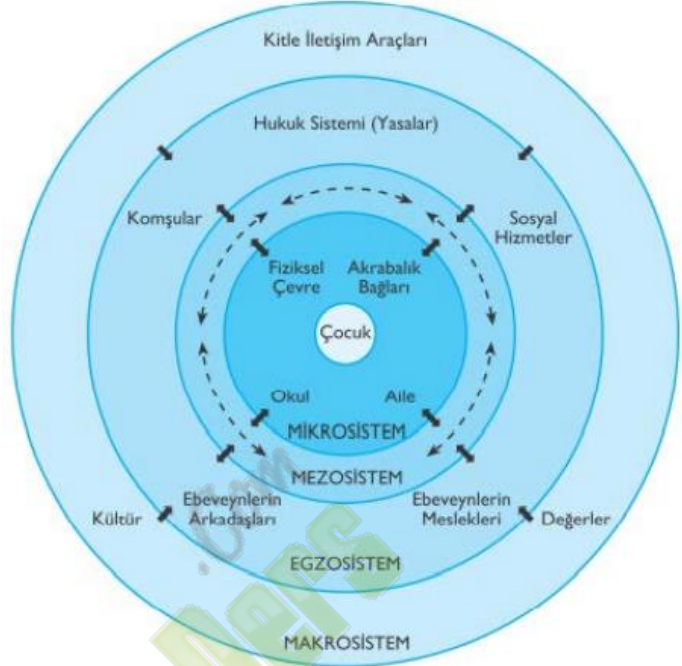

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMLARINDA EKOLOJİK SİSTEM YAKLAŞIMI-2 (Konu Özeti-7. Bölüm: 9-10-11-12)

👉 Ekosistem yaklaşımı;

👉 Ekolojik sistem yaklaşımı, bireyi çevre içerisinde yaşayan bir varlık olarak ele alır ve bireyin davranışını değerlendirirken çevreyi de göz önünde bulundurur.

👉 Bireyin yaşam döngüsü içerisinde meydana gelen etkileşimler ve karşılaştığı yaşam olayları üç temel kategori içerisinde ele alınabilir:

Mikro olaylar; kişisel olarak her bireyin sahip olduğu yaşam deneyimlerini ifade eder. Madde bağımlılığı, intihar teşebbüsleri, depresif kişilik yapısı vb.

Mezzo olaylar; bireylerin sosyal çevre içerisinde diğer bireyler ve küçük gruplar ile kurdukları ilişki ve etkileşimler üzerine odaklanır. Bireyin aile, arkadaş ve iş çevresi ile arasındaki etkileşimleri kapsar.

Makro olaylar; üçüncü ve son kategoridir. (Açıklama yapaydınız iyiydi. byhy 😞)

👉 Bu sistemleri açıklamak gerekirse;

Mikrosistem- Şu anki ortam: Ev, okul, iş yeri vb.

Mezozistem- Mikrosistemlerden oluşan sistem: Komşuluk, toplum.

Ekzosistem- Doğrudan bireyi kapsamayan sosyal yapılar: Kamu kurumları, profesyonel kuruluşlar.

Makrosistem- Kültürü kapsayan örüntüler: ekonomik ya da siyasal ideolojiler, baskın inançlar ya da basmakalıp düşünceler.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMLARINDA EKOLOJİK SİSTEM YAKLAŞIMI-3 (Konu Özeti-7. Bölüm: 9-10-11-12)

Mikrosistem;

- 👉 Günlük yaşamda bireylerle en doğrudan ilişkili sistemlerdir.
- 👉 İnsanların yüz yüze etkileşim içinde oldukları ortamlardır.
- 👉 İyi çalıştığında bireyler daha iyisini yapmak ve büyümek için kapasitelerini artırır.

👉 Bireyin yakın ilişki kurduğu kişilerle (mikrosistem) olan ilişkilerde bozulma olursa çocuğun çevresindeki yaşantıları keşfetme süreci engellenebilir.

Çocuğun içinde bulunduğu akran grubunun suçluluğa eğilimi çocuğun da bu davranışlara sürüklenmesine neden olabilmektedir.

👉 Aile bireylerinin birbirlerine karşı olumsuz tutum ve davranışları çocuğun gelişimini olumsuz etkileyerek suça yönelmesine neden olabilmektedir.

Mezzosistem;

- 👉 Mikrosistemin kişisel oluşumlarını birbirine bağlayan ilişkileri ve ağları içerr.
- 👉 Sistemler arasındaki bağlantıların fazla ve nitelikli olması durumunda iyi çalışmaktadır.

👉 Zengin bir çevre, birbirine bağlı olan ve bireyleri açık iletişime teşvik eden bir çevredir.

👉 Örnek olarak okul-aile iş birliğinin çocuğun akademik başarısına etkisi ya da aile-akran ilişkilerinin çocuğun ebeveyn denetimine katkısı verilebilir.

Ekzosistem;

👉 Sosyal medya, yasal mevzuat gibi bireyin gelişiminde dolaylı etkisi olan birimlerin oluşturduğu katmandır.

👉 Genel eğitim politikaları, medya ve kitle iletişim araçları bu birimlere örnek verilebilir.

Makrosistem;

- 👉 Bu katmanda bireyin yaşadığı toplumun özellikleri yer alır.
- 👉 Kültürel değerler, ırksal ilişkiler, benimsenen din bunlara örnek verilebilir.

Kronosistem;

👉 Önceki tüm katmanları kaplayan bu dış katman, yaşanan zaman dilimini ifade etmektedir.

👉 Örneğin, savaşlarda ve ekonomik kriz dönemlerinde suç davranışlarında artış olabilmektedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMLARINDA EKOLOJİK SİSTEM YAKLAŞIMI-4 (Konu Özeti-7. Bölüm: 9-10-11-12)

👉 Birey ve çevresi arasındaki etkileşimin üç boyutu;

Normal gelişimsel özellikler; bireyin yaşam süreci içerisinde doğal olarak meydana gelen; biyolojik, psikolojik, duygusal ve entelektüel süreçleri içerir.

Genel yaşam olayları; bireyin karşılanamayan ihtiyaçlarının yaşam döngüsünde meydana gelen değişimlerin şiddetidir.

Bireysel farklılıklar; birey ait olduğu grup yapısının toplum içinde yaşayan diğer gruplar ile arasındaki farklılardan dolayı çok çabuk ayırt edilebilir.

👉 Ekolojik sistem yaklaşımı bakış açısıyla birey, ailesi, çevresinde bulunan herkes ile toplum analiz edilir.

👉 Ekolojik yaklaşım sistemik düşünmeyi varsaymakta ve doğrusallığı reddetmektedir. Bu nedenle olayın nedeni, sonucu ve etkisini tek bir neden ya da sisteme bağlamamaktadır.

👉 Çocuğun psikolojik sağlamlığını riske eden/destekleyen durum, birincil anlamda etkileşime girdiği mikrosistemdeki ailesi tarafından oluşturuluyor olabilmektedir.

👉 Makrosistemde içinde yaşadığı toplumun yasal işlemleri ve kültürü tarafından da risk ya da destek ortaya çıkarılabilmektedir.

👉 Çocuk çevresi ile yani bahsi geçen tüm etmenlerle karşılıklı etkileşim hâlinindedir. Buna bağlı olarak çevresel etmenlerin kontrol edilmesi hâlinde, risk etmenlerinin kontrol edilebileceği, dahası bu etmenlerle başa çıkma stratejilerinin de geliştirilebileceği savunulmaktadır.

👉 Bronfenbrenner'a göre okullar çocuğun mikrosisteminin anahtar parçalarından biridir ve buna istinaden de psikolojik sağlamlığın yapılandırılması adına okul deneyimleri büyük önem arz ettiği savunulur.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMLARINDA EKOLOJİK SİSTEM YAKLAŞIMI-I (Konu Testi-7. Bölüm: 9-10-11-12)

1- Aşağıdakilerden hangisi insan davranışlarına etki eden iç ve dış kuvvetlerin karşılıklı etkileşimleri üzerinde durarak insan ve diğer sistemlerin birbiri üzerinde meydana getirdikleri etkileri açıklar?

- A) Ekolojik birey yaklaşımı
- B) Ekolojik davranış yaklaşımı
- C) Ekolojik denge yaklaşımı
- D) Ekolojik toplum yaklaşımı
- E) Ekolojik sistem yaklaşımı

2- Ekolojik sistem yaklaşımı okulu hangisine benzetmektedir?

- A) Azot döngüsü
- B) Canlı
- C) Elektronik devre
- D) Makine
- E) Tekerlek

3- Ekolojik sistem yaklaşımına göre toplumsal değişimlere karşı ayakta kalmak isteyen bir kurum hangisine sahip olmalıdır?

- A) Ekonomik olarak güçlü olma
- B) Değişime açık olma
- C) İletişime önem verme
- D) Kurum kültürünü geliştirme
- E) Toplumsal değerlere önem verme

4- Aşağıdakilerden hangisi ekolojik sistem yaklaşımının temel prensiplerinden biri değildir?

- A) Çocuk, modelin merkezinde yer alır.
- B) Çocuğun hayatında farklı sistemler yer alır.
- C) Çocuğun gelişimi sistemlerdeki deneyimlerinin niteliğine bağlıdır.
- D) Çocuğun doğrudan içinde bulunmadığı sistemler çocuğun gelişimini etkilemez.
- E) Çocuğun sağlıklı gelişimi için sistemler arasındaki etkileşimin tutarlılığı önemlidir.

5- Aşağıdakilerden hangisi çocuğu çevreleyen sistemlerden biri değildir?

- A) Egzosistem
- B) Makrosistem
- C) Mezosistem
- D) Mikrosistem
- E) Senkrosistem

6- Günlük hayatta bireylerle en doğrudan ilişkili olan sistem hangisidir?

- A) Egzosistem
- B) Makrosistem
- C) Mezosistem
- D) Mikrosistem
- E) Senkrosistem

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMLARINDA EKOLOJİK SİSTEM YAKLAŞIMI-2 (Konu Testi-7. Bölüm: 9-10-11-12)

7- Aşağıdakilerden hangisi mikrosistem içinde yer almaz?

- A) Aile
- B) Akrabalık bağları
- C) Fiziksel çevre
- D) Komşular
- E) Okul

8- Bireyin yaşadığı toplumun özelliklerinin (*kültürel değerler, ırksal ilişkiler, din*) yer aldığı katman hangisidir?

- A) Egzosistem
- B) Makrosistem
- C) Mezosistem
- D) Mikrosistem
- E) Senkrosistem

9- Sosyal medya, yasal mevzuat gibi bireyin gelişiminde dolaylı etkisi olan birimlerin oluşturduğu katman hangisidir?

- A) Egzosistem
- B) Makrosistem
- C) Mezosistem
- D) Mikrosistem
- E) Senkrosistem

10- Kronosistem aşağıdakilerden hangisini ifade etmektedir?

- A) İçinde bulunulan kültürü
- B) İçinde bulunulan toplumu
- C) Yaşanan tecrübeleri
- D) Yaşanan kültürü
- E) Yaşanan zaman dilimi

11- Mikrosistemin kişisel oluşumlarını birbirine bağlayan ilişkileri ve ağları içeren katman hangisidir?

- A) Egzosistem
- B) Makrosistem
- C) Mezosistem
- D) Mikrosistem
- E) Senkrosistem

12- Brofenbrenner'a göre hangisi çocuğun mikrosisteminin anahtar parçalarından biri olup çocuğun psikolojik sağlamlığının yapılandırılması adına buradaki deneyimler önem arz etmektedir?

- A) Aile
- B) Akrabalar
- C) Komşular
- D) Okul
- E) Toplum

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMLARINDA EKOLOJİK SİSTEM YAKLAŞIMI (Konu Testi-7. Bölüm: 9-10-11-12) (Cevap Anahtarı)

1-E 2-B 3-B 4-D 5-E 6-D 7-D 8-B 9-A 10-E 11-C 12-D

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İKLİMİ VE EKOLOJİK SİSTEM YAK. ARAS. İLİŞKİ-İ (Konu Özeti-7. Bölüm: 13-14-15-16)

Okul İklimi ve Ekolojik Sistem Yaklaşımı Arasındaki İlişki

👉 Okul iklimi;

- 👉 Okulda çalışanların okulu nasıl betimlediği ile ilgilidir.
- 👉 Okulda zaman içinde şekillenen, her zaman görülemeyen değerler ve kurallar bütününden oluşur.
- 👉 Okulun dışarıdan nasıl görüldüğünü de gösterir.
- 👉 Bir okula ilk girdiğinizde hissettiğiniz şeydir.
- 👉 Okul kültürü ile oldukça ilişkilidir.
- 👉 Okula kimliğini kazandıran, üyelerin davranışlarını etkileyen ve üyeler tarafından algılanan, okulun tümüne egemen olanıdır.
- 👉 Üyelerin davranışlarını etkileyen ve bir okulu diğerinden ayırt eden iç özellikler bütünüdür.

👉 Örgüt iklimi, bir örgütü diğer örgütlerden ayıran ve örgütteki iş görenlerin davranışlarını etkileyen özellikler bütünü olarak tanımlanabilir.

👉 Halpin ve Croft'a göre altı iklim çeşidi;

- 👉 Açık,   👉 Bağımsız,   👉 Kontrollü,
- 👉 Samimi,   👉 Babacan,   👉 Kapalı.

👉 İklim genel olarak iki farklı sınıflandırma içerisinde ele alınır:

Açık iklim: Astlara güven, iletişimde açıklık, anlayışlı ve destekleyici önderlik, çalışanların özerkliği, yüksek verim amaçlarına sahip olma...

Kapalı iklim: Orotiret önderlik, aşırı uyma eğilimi, yakından denetim ile soluklarını astların enselerinde hissettirme ve sıkı sorumluluk politikası...

👉 Pakdanel'in sınıflandırmasına göre iklim çeşitleri;

Açık iklim: Arkadaşça ilişkiler, işleri kolaylaştırıcı, katılımcılığı teşvik gibi faktörler önemlidir ve yönetici örgütte kurmay bir liderlik örneği sergilemektedir.

Özerk (Otonom) iklim: Yönetici örgütte resmî ve sistemli bir iş yapmak için kendini çalışanlarından uzak tutar.

İdareci iklim: Yöneticinin işi kendisinin yapması, arkadaşça ilişkilerin olmaması, yazılı kurallar ve tatmin edilmeyen sosyal ihtiyaçlar karakterize eder.

Samimi iklim: Arkadaşça ilişkiler hâkimdir ve örgüt üyeleri işlerin nasıl yapılacağı konusunda görüşlerini bildirirler.

Babacan iklim: Kısmen kapalı bir iklim, çalışanların birlikte hareket etmediği, grup içinde bölünme ve yöneticinin sürekli kontrol edici görevde old. iklimdir.

Kapalı iklim: Yöneticinin çalışanları yönlendirmede etkili olmadığı, kişisel zenginlikleri ile ilgilenmediği, iş birliğinin olmadığı; grup başar. min. düz. old. ikl.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İKLİMİ VE EKOLOJİK SİSTEM YAK. ARAS. İLİŞKİ-2 (Konu Özeti-7. Bölüm: 13-14-15-16)

- 👉 Okul ikliminin nasıl olduğu okulda birçok ilişki sistemini etkileyebilir.
- 👉 Okul kültürü ve iklimi yöneticilerin okulda nasıl davrandıkları ile de ilişkilidir.
- 👉 Okuldaki bireylerin birbirlerine güven duyması, öğretmenlerin kendilerini işe adanmış olmaları, iş birlikli olarak çalışmaları vb.de okuldaki olumlu iklimin yaratılmasında rol oynar.
- 👉 Sağlıklı ve olumlu iklim için katılım ve aile desteği de önemlidir.
- 👉 Okuldaki çalışanların performansının ve moralinin artması, okuldaki değişimlerin başarılı bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması da olumlu katkı sağlar.
- 👉 Okulun verimli ve etkin bir şekilde hedeflerine ulaşabilmesi, paylaşılmış değerlere sahip çıkılması, bu değerlerin sınırlı kaynakları ve yenilikleri etkili kullanmasına bağlıdır.
- 👉 Yöneticiler, karar verme sürecinde ekzosistem ve makrosistem unsurlarından etkilenmektedir.
Egzosistem içinde; MEB kararları, yasalar,
Makrosistem içinde; etik kuralları, değer, inanç, norm, davr. ve alışkanl.
- 👉 Öğrencilerin okula başlama yaşından itibaren her yaşta farklı ilişki sistemleri içinde oldukları görülmektedir.
- 👉 Bireyin gelişimi üzerinde en büyük etkiye sahip olan sistem mikrosistemdir.
- 👉 Çocuğun değişen gelişimsel durumu ve ihtiyaçları ile bağlantılı olarak farklı mikrosistemler ile olan ilişkilerinde değişiklikler olmaktadır.
- 👉 Mezosistem çocuğun ilişki içerisinde bulunduğu iki veya daha fazla mikrosistem arasındaki etkileşimi içermektedir. Aile ve akranlar, aile ve okul yönetimi ve aile ve öğretmenler arasındaki etkileşim.
- 👉 Çocuk ve ergenler için en önemli iki temel mikrosistem olan aile ve akranlar arasında sürekli bir karşılıklı etkileşimden söz etmek mümkündür. Ailede öğrenilen davranışlar bireyin arkadaşlık ilişkilerini etkilediği gibi arkadaş grupları ile kurulan ilişkiler de bireyin aile yaşamı üzerinde bazı etkilere sahiptir.
- 👉 Ekzosistem ergenin doğrudan içinde bulunmadığı fakat onun gelişimini dolaylı olarak etkileyen etkileşimler bütünüdür. Örn., ebeveyn iş durumu.
Makrosistemin yapıtaşları ergenlerin gelişiminde doğrudan bir etkide bulunmamakla birlikte, ergenin içinde yaşadığı toplumsal ve ekonomik çevreyi belirlemekte ve ergen de bundan dolaylı olarak etkilenmektedir.
- 👉 Kronosistem, çocuğun içinde yaşadığı çevrede zaman içinde olan değişimlerin çocuğun gelişimini hangi ölçüde etkilediğini ifade eder.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İKLİMİ VE EKOLOJİK SİSTEM YAK. ARAS. İLİŞKİ-İ (Konu Testi-7. Bölüm: 13-14-15-16)

1- Okul iklimi ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Okula ilk girildiğinde hissedilendir.
- B) Okulda çalışanların okulu nasıl be-timlediği ile ilgilidir.
- C) Okulda zaman içinde şekillenen değerler ve kurallar bütünüdür.
- D) Okulun dışarıdan nasıl görüldüğünü gösterir.
- E) Üyelerin davranışlarına etkisi yoktur.

2- Aşağıdakilerden hangisi örgütü di-ğer örgütlerden ayıran ve örgütteki iş görenlerin davranışlarını etkileyen özellikler bütünüdür?

- A) Örgüt döngüsü
- B) Örgüt iklimi
- C) Örgüt kuralları
- D) Örgüt mekanizması
- E) Örgüt yapısı

3- Aşağıdakilerden hangisi Halphin ve Croft'ın yapmış olduğu altı iklim çeşidinden biri değildir?

- A) Açık iklim
- B) Bağımlı iklim
- C) Bağımsız iklim
- D) Kapalı iklim
- E) Kontrollü iklim

- 4- I. Açık iklim
II. Kapalı iklim
III. Kontrollü iklim
IV. Samimi iklim

İklim genel olarak hangi ikisi şeklinde sınıflandırılarak ele alınır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5- Pakdanel'in sınıflandırmasına göre hangi iklim çeşidinde yöneticinin işi kendisinin yapması, arkadaşça ilişkilerin olmaması, yazılı kurallar ve tatmin edilemeyen sosyal ihtiyaçlar söz konusudur?

- A) Açık iklim
- B) Babacan iklim
- C) İdareci iklim
- D) Özerk iklim
- E) Samimi iklim

6- Pakdanel'in sınıflandırmasına göre hangi iklim çeşidinde yönetici örgütte resmî ve sistemli bir iş yapmak için kendini çalışanlarından uzak tutar?

- A) Açık iklim
- B) Babacan iklim
- C) Özerk iklim
- D) Kapalı iklim
- E) Samimi iklim

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İKLİMİ VE EKOLOJİK SİSTEM YAK. ARAS. İLİŞKİ-2 (Konu Testi-7. Bölüm: 13-14-15-16)

7- Pakdanel'in sınıflandırmasına göre hangi iklim çeşidi kısmen kapalı, çalışanların birlikte hareket etmediği, grup içinde bölünme ve yöneticinin sürekli kontrol görevinde olduğu bir iklim çeşididir?

- A) Açık iklim
- B) Babacan iklim
- C) Özerk iklim
- D) Kapalı iklim
- E) Samimi iklim

8- I. Bireylerin birbirine güven duyması
II. İş birlikli olarak çalışma
III. Öğretmenlerin kendilerini işe adanmış olması
IV. Katılım ve aile desteği

Sağlıklı ve olumlu bir okul iklimi açısından yukarıdakilerden hangisi veya hangileri önemlidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II, III ve IV
- E) Hepsi

- 9- I. Ekzosistem
II. Makrosistem
III. Mezosistem
IV. Kronosistem

Yöneticiler, karar verme sürecinde yukarıdaki sistemlerden hangisi veya hangilerinin unsurlarından etkilenir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) II ve IV

10- Aşağıdakilerden hangisi yöneticilerin karar verme süreçlerinde etkilenmiş oldukları makrosistem unsurlarından biri değildir?

- A) Etik kuralları
- B) Değerler
- C) İnançlar
- D) Normlar
- E) Yasalar

11- Çocuk ve ergenler için en önemli iki temel mikrosistem unsuru hangisidir?

- A) Aile ve akrabalar
- B) Aile ve akranlar
- C) Aile ve okul
- D) Akranlar ve okul
- E) Akranlar ve akrabalar

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İKLİMİ VE EKOLOJİK SİSTEM YAK. ARAS. İLİŞKİ
(Konu Testi-7. Bölüm: 13-14-15-16)
(Cevap Anahtarı)

1-E 2-B 3-B 4-A 5-C 6-C 7-B 8-E 9-C 10-E 11-B

 Web Ders.Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM SİST. İÇER. EKOLOJİK SİSTEMİN İŞLEVİ- (Konu Özeti-7. Bölüm: 17-18-19-20)

Okul İklimi ve Ekolojik Sistem Yaklaşımı Arasındaki İlişki

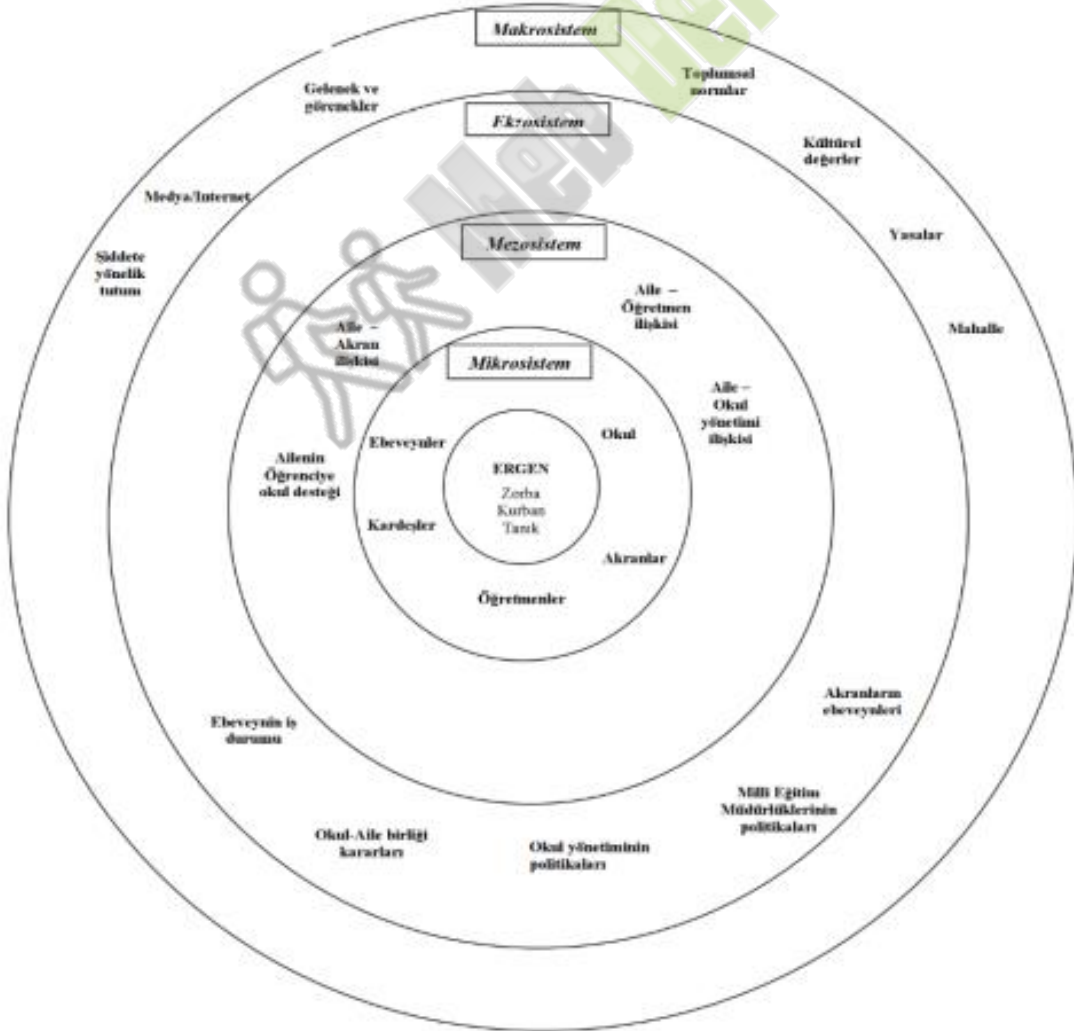
👉 Eğitim sistemi içerisinde karşılaşılan sorunların çözümünde ekolojik sistem yaklaşımının kullanılması sorunların tanımlanmasına ve her boyuttan çözüm önerilerinin getirilmesine neden olabilir. ('Neden olabilir.' olmamış sakni. byhy 😊)

👉 Eğitim sistemine dair olan her sorun mikro düzeyden makro düzeye kadar ele alındığında, fotoğrafın tümünü görme imkânı sağlayabilir.

👉 Doğan'a göre araştırmalar akran zorbalığının çocukların ve ergenlerin bireysel özelliklerinden kaynaklanan tek yönlü bir problem olmaktan öte aile, okul atmosferi, öğretmen tutumu, arkadaş ilişkileri ve içinde yaşanan kültürün de rol oynadığı çok boyutlu ve karmaşık bir problem olduğunu göstermektedir.

👉 Akran zorbalığı, soyutlanmış ve bireysel bir olay değil, bireysel faktörlerin ergenin ilişkide olduğu kişiler ve ortamla etkileşiminin bir ürünüdür.

👉 Ekolojik sistem kuramı çerçevesinde akran zorbalığı(PDF-373);

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM SİST. İÇER. EKOLOJİK SİSTEMİN İŞLEVİ-2 (Konu Özeti-7. Bölüm: 17-18-19-20)

Akran zorbalığına sebep olabilecek etmenler;

Mikrosistem kapsamında;

- 👉 İlgî, sevgi ve sıcaklıktan yoksun bir aile ortamı
- 👉 Cezalandırıcı, tartışmacı, düşmanca ve kötuleyici ebeveyn tavırları
- 👉 Fiziksel ve duygusal istismar uygulayan ebeveynler
- 👉 Okul bahçesi ve oyun alanlarının yetersiz olması
- 👉 Öğretmenlerin ve yöneticilerin zorbalık davranışlarını görmezden gelmesi
- 👉 Okul yönetimi tarafından fiziksel cezanın uygulanması
- 👉 Öğrencilerin okul atmosferi hakkındaki negatif düşünceleri
- 👉 Okuldaki akranların saldırgan davranışlar sergilemesi
- 👉 Okul mevcudunun fazla olması (Aaaah, ahhh! byhy 😞)
- 👉 Olumsuz davranışlar gösteren akran gruplarına dâhil olması

Mezosistem kapsamında;

- 👉 Okul ve aile arasındaki iletişimin yetersiz veya eksik olması
- 👉 Ailenin onaylamadığı arkadaş grupları

Ekzosistem kapsamında;

- 👉 İş yerinde yüksek stres ve anlaşmazlık yaşayan babaların evde çocuklarına karşı daha otoriter bir tutum sergilemeleri (Niye tek baba, anneler çalışamaz mı? byhy 😞)
- 👉 Millî Eğitim Müdürlüğünün eğitim politikaları ve okul yönetiminin akran zorbalığı konusundaki tutumu öğretmenleri etkileyecek, öğretmen davranışları da dolaylı olarak öğrencileri etkileyecektir.

- 👉 Akranlarının ailelerinin ebeveynlik stilleri

Makrosistem kapsamında;

- 👉 Şiddetin toplumda kabul görmesi
- 👉 Televizyondaki şiddet içerikli programlar
- 👉 Mahallenin sosyo-ekonomik düzeyi

👉 Değirmenci ve Demircioğlu'na göre ekolojik sistem yaklaşımı öğrenci devamsızlıklarına ilişkin arka planda yatan nedenleri fark edebilmek ve çözüme ulaştırmak için de sistemli bir bakış açısı sunabilir.

👉 Bronfenbrenner'in ekolojik sistem yaklaşımı ile devamsızlık ele alındığında çocuk ve aileye ilişkin etmenler ilk olarak ilgilenilmesi gereken durumlardır.

(Olması gereken de o değil mi zaten dayıoğlu? Çocuk gelmedi mi biz de anasını babasını arayıp soruyoruz 'Hayırdır, niye gelmedi?' diye. Bir nevi o etmenlerle ilgileniyoruz. Çocuğun neden gelmediğini mahallenin kasabına soracak değiliz sonuçta. byhy 🙄)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM SİST. İÇER. EKOLOJİK SİSTEMİN İŞLEVİ-3 (Konu Özeti-7. Bölüm: 17-18-19-20)

👉 Çocuk temelli devamsızlık yaratan durumlar; kronik hastalıklar, özel gereksinimlilik gibi sürengelik gösteren durumlar yanında kısa süreli devamsızlığa sebep olabilecek akut hastalıklar başlıca nedenler arasında sıralanmaktadır.

👉 Egzosistem çocuğun doğrudan etki edemediği ancak gelişimi üzerinde etkileri olan unsurların toplandığı bir sistemdir.

👉 Anne babanın işsiz ya da düşük gelirli olması gibi dezavantajlı durumlar çocuğu doğrudan olmasa da etkileyen unsurlardan bazılarıdır.

👉 Çocuğun gelişimini olumsuz olarak etkileyen ve okula devamı engelleyen başlıca nedenler arasında ulaşımdaki güçlükler, zorlu ekonomik şartlar, güvenlik sorunları ve yoksulluk gelmektedir.

👉 Egzosistemde yer alan unsurların etkilerinin en aza indirgenmesi için yetki ve bütçe bakımından, okuldan daha büyük kurumların sürekli ve güvenilir olarak bu probleme eğilmesi gereklidir.

👉 Makrosistemde ülkede olan her şeyin okula devamı nasıl etkilediğine bakılması gerekir.

👉 Çocuğa bakış açısından, politikalara kadar uzanan makrosistemde okula devamsızlık sorununun toplumsal gerekçelerinin iyi idrak edilmesi gerekir.

👉 Toplumsal iş birliği basamağı ise kronik okul devamsızlığını bir toplum sorunu olarak ele almanın yanında çocuğun çevresi tarafından da çözüme ulaştırılması gereken bir olgu olarak görür.

👉 Okullar STK, iş dünyası ve vatandaşlarla iş birliği yapabilir.

👉 Toplumsal katılımı arttırmak için öncelikle devamsız öğrencilerin ihtiyaçlarının ve problemi yaratan durumlarının iyi analiz edilmesi gerekir.

👉 Sonuç olarak, ekolojik yaklaşım çerçevesinde planlanmış ya da geliştirilmiş olan önleyici ve koruyucu müdahale programlarının çocukların okul devamsızlığını ve terkinin ortadan kaldırma sürecinde önemli bir rol oynadığı söylenebilir.

Arkadaşalar,

7. bölüm de bitti. Sıkın dışinizi. Okullar açılmadan ilk 9 bölüm bitecek.

İlk 9 bölüm bittikten sonra da özel bir özet serisi ve deneme sınavları düşünüyorum.

Takepte kalın.

byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM SİST. İÇER. EKOLOJİK SİSTEMİN İŞLEVİ- (Konu Testi-7. Bölüm: 17-18-19-20)

1- Akran zorbalığı ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Aile, okul atmosferi, öğretmen tutumu, arkadaş ilişkileri ve içinde yaşanan kültür de rol oynar.
- B) Bireysel bir olaydır.
- C) Çok boyutludur.
- D) Ergenin ilişkide olduğu kişiler ve ortamla etkileşiminin ürünüdür.
- E) Karmaşıktır.

2- Ekolojik sistem kuramı çerçevesinde akran zorbalığına göre hangisi mezosistem içinde yer alır?

- A) Aile
- B) Akrabalar
- C) Gelenek ve görenekler
- D) Öğretmen-aile ilişkileri
- E) Yasalar

3- Ekolojik sistem kuramı çerçevesinde akran zorbalığına göre hangisi ekzosistem içinde yer almaz?

- A) Akranlar
- B) Akranların ebeveynleri
- C) Ebeveynin iş durumu
- D) Milli Eğitim Müdürlüğü politikaları
- E) Okul yönetiminin politikaları

4- Aşağıdakilerden hangisi akran zorbalığına sebep olabilecek mezosistem kapsamındaki etmenlerdendir?

- A) Ailenin onaylamadığı arkadaş grupları
- B) Akran ailelerinin ebeveynlik stilleri
- C) Cezalandırıcı, tartışmacı, düşmanca ve kötüleyici ebeveyn tutumları
- D) Fiziksel ve duygusal istismar uygulayan ebeveynler
- E) Okul mevcudunun fazla olması

5- Aşağıdakilerden hangisi akran zorbalığına sebep olabilecek ekzosistem kapsamındaki etmenlerdendir?

- A) Okul bahçesi ve oyun alanlarının yetersiz olması
- B) Okul yönetimi tarafından fiziksel ceza uygulanması
- C) Okul mevcudunun fazla olması
- D) Okuldaki akranlarının saldırgan davranışlar sergilemesi
- E) Okul yönetiminin akran zorbalığı konusundaki tutumu

6- Şiddetin toplumda kabul görmesi, televizyonda şiddet içerikli programların olması hangi kapsamda ele alınan akran zorbalığı sebebidir?

- A) Ekzosistem
- B) Kronosistem
- C) Makrosistem
- D) Mezosistem
- E) Mikrosistem

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM SİST. İÇER. EKOLOJİK SİSTEMİN İŞLEVİ-2 (Konu Testi-7. Bölüm: 17-18-19-20)

- 7- I. Aile
II. Akranlar
III. Çocuk
IV. Okul

Bronfenbrenner'ın ekolojik sistem yaklaşımına göre devamsızlık ele alınırken yukarıdakilerden hangileri ile ilgili etmenler ilk olarak ilgilenilmesi gereken durumlardır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I, II ve III
D) II ve III
E) II, III ve IV

- 8- I. Ailenin gelir durumu
II. Akut hastalıklar
III. Kronik rahatsızlıklar
IV. Özel gereksinimlilik

Yukarıdakilerden hangileri çocuk temelli devamsızlık durumlarıdır?

- A) I ve II
B) I, II ve III
C) II ve III
D) II, III ve IV
E) Hepsi

- 9- Egzosistem, çocuğun doğrudan etkilenmediği, ancak gelişimi üzerinde etkileri olan unsurların toplandığı bir sistemdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi çocuğun gelişimini olumsuz etkileyen ve okula devamını engelleyen egzosistem unsurlarından biri değildir?

- A) Ekonomik şartlar
B) Güvenlik sorunları
C) Ulaşımındaki güçlükler
D) Mahallenin sosyo-ekonomik düzeyi
E) Yoksulluk

- 10- Bu sistemde, ülkede olan her şeyin okula devamı nasıl etkilediğine bakılır. Okula devamsızlık sorununun toplumsal gerekçelerinin iyi idrak edilmesi gerekir. Okullar STK, iş dünyası ve vatandaşlarla iş birliği yapabilir.

Yukarıda okula devamsızlık ile ilgili hangi sisteme ait bilgiler verilmiştir?

- A) Ekzosistem
B) Kronosistem
C) Makrosistem
D) Mezozistem
E) Mikrosistem

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EĞİTİM SİST. İÇER. EKOLOJİK SİSTEMİN İŞLEVİ
(Konu Testi-7. Bölüm: 17-18-19-20)
(Cevap Anahtarı)

1-B 2-D 3-A 4-A 5-E 6-C 7-B 8-D 9-D 10-C

Web Ders .Com

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

 HASAN YILDIRIM

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama